

VERGEVINGSGEZINDE WEGEN

Een tijdje terug zag ik op ATV een korte reportage over mijn straat, de Plantin- en Moretuslei. Die is volledig nieuw aangelegd, en het resultaat mag er zijn, volgens velen. Helaas voor de bestuurders was ook de Fietzersbond een kijkje komen nemen, en volgens hen was het nog helemaal niet af. Zij hadden een lange lijst opgesteld van zaken die beslist nog verbeterd zouden moeten worden. De reportage van ATV nam ons mee langs een aantal van die dringende knelpunten. Tot mijn verrassing kwam daarbij ook ons toch uiterst fietsvriendelijke Velo-station voorbij. Het punt was echter dat dat was aangelegd op zo'n nieuwe-stijl

waterdoorlatende strook met om en om een klinker en een stukje aarde. Heel nuttig om overvloedig water niet linea recta naar het riool te loodsen maar het deels weg te laten zakken in de grond.

Maar die strook was volgens de man van de Fietzersbond zeer gevaarlijk. Als je er vanaf het fietspad per ongeluk op zou terechtkomen, had je een grote kans van vallen. Hij pleitte er daarom voor dat er een strook werd aangelegd 'die vergevingsgezind is'. Dat klonk heel poëtisch. Alleen: tot dat moment maakte de man niet de indruk een dichter te zijn. Bovendien begreep ik de strekking niet helemaal. Enig speuren op het internet bracht mij al snel bij de bron van dit moois.

Al in 2014 liet het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) een handboek *Vergevingsgezinde wegen* verschijnen. Toen betrof het vooral een vergevingsgezinde infrastructuur voor het gemotoriseerd verkeer. Heel recent is de bezinning en regelgeving uitgebreid met een *Vademecum vergevingsgezinde wegen (VWW) deel kwetsbare weggebruikers*, met 'praktische richtlijnen om zowel bestaande als nieuwe infrastructuur voor kwetsbare weggebruikers vergevingsgezind te maken'. Het vademecum was gemaakt door een werkgroep met vertegenwoordigers van maar liefst 11 organisaties en instituten. Waaronder de Fietzersbond. Men vermeldt nog: 'Dit vademecum focust specifiek op vergevingsgezindheid en is daarmee een aanvulling op de richtlijnen in bestaande vademecums en handboeken die relevant zijn voor voetgangers en fietsers'. Het is 'een werkinstrument met een hoog realiteitsgehalte en haalbare ambities'.

Restte mij nog slechts de vraag, waar dat woord 'vergevingsgezind' nu toch op slaat. Gelukkig maakt de brochure dat eveneens duidelijk. Het uitgangspunt is dat mensen fouten maken. Een fout maken in het verkeer kan in een ongunstig geval ernstige gevolgen hebben, zeker als het gaat om kwetsbare verkeersdeelnemers zoals voetgangers en fietsers. Een infrastructuur die vergevingsgezind is, accepteert dat mensen fouten maken. En is erop ingericht de gevolgen ervan te beperken. 'Vergevingsgezindheid gaat over het voorkomen en verminderen van de consequenties van een fout.' Ook voor wie – toch nog – ten val komt of botst, kan een dergelijke infrastructuur de nare gevolgen beperken.

*I*k was helemaal ontroerd. En jaloers. Gaat het immers in de kerk niet heel vaak over vergevingsgezindheid? Is het niet een van de grote waarden van het christelijk geloof? Een vademecum met keurig uitgewerkte richtlijnen hoe je dat dan precies moet doen, zou best handig zijn.

Wekelijks spreken we, gezamenlijk, de woorden van het Onze Vader uit. En wekelijks klinkt er dus ook de regel: "en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren". Die vergeving is niet zomaar een dingetje. Bij de inleidende woorden van het Avondmaal wordt het eveneens met kracht naar voren gehaald, het gaat over:

*... het verbond bekrachtigd door deze mens,
wiens lichaam gebroken werd,
wiens bloed vergoten,
voor velen, tot vergeving van zonden.*

Dat het goed is om ermee rekening te houden dat mensen fouten maken, is gelukkig geen inzicht dat pas ontwikkeld is door het Agentschap Wegen en Verkeer. Het streven naar volkomen zuiverheid – het totaal niet meer maken van fouten – is onrealistisch, zo zitten we nu eenmaal niet in elkaar. En zoals onze feilbaarheid onmogelijk is om te ontkennen, is ook ons verlangen naar vergeving niet weg te poetsen. Je hoopt dat het daar niet bij blijft. Alle godsdiensten van de mensheid hebben hierover nagedacht. Voor sommige religies is het uiteindelijk een optelsom: aan het eind van je leven wordt de balans opgemaakt. Hopelijk wegen de goede daden die je hebt gedaan, op tegen de slechte. In (onder meer) het christelijk geloof werkt het anders. God biedt ons zijn genade. Die genade vereist niet meer dan dat je naar vergeving verlangt. Je mag er gewoon om vragen. Uiteraard niet als een makkelijke oplossing. Je moet natuurlijk wel eerlijk erkennen dat je fout zat. En als je er anderen schade mee hebt berokkend, moet je je inspannen om die schade te herstellen. En wat dan ook nog geldt, is, zoals de bede uit het Onze Vader aangeeft, dat je onmogelijk om vergeving kunt vragen als je niet zelf op zijn minst de intentie hebt om anderen te vergeven. Dat laatste is overigens helemaal niet zo evident. En we moeten daar ook zeker niet te gemakkelijk over spreken. Er is veel over te zeggen, meer dan ik in dit artikel kan doen. Maar het gaat zeker niet om de morele plicht om anderen wat dan ook maar te vergeven. Wie meemaakt dat iemand zich voordeed als vriend maar alleen de bedoeling had beter van jou te worden, wie jarenlang systematisch is vernederd door ouders of partner, wie slachtoffer is van seksueel misbruik, en zo kan ik nog wel een paar voorbeelden bedenken, moet zich op geen enkele wijze verplicht voelen te vergeven. En al helemaal niet als die ander niet voluit en van harte toegeeft dat hij/zij volkomen fout zat en daar grote spijt van heeft.

Ik ken mensen die dusdanig gekwetst of beschadigd zijn dat die ene specifieke ander vergeven buiten hun bereik ligt. En daarom die regel uit het Onze Vader niet meebidden. Ik nodig ze dan uit om die regel toch wel mee te bidden, omdat het niet alleen over die ene specifieke ander gaat. En, voor sommigen, dat het uitspreken van de bede openhoudt dat je, ook al kun je nu niet vergeven, misschien ooit wel in staat zult zijn om daartoe te komen. Maar zonder dwang, en zonder noodzaak.

Dit alles neemt niet weg dat vergevingsgezindheid een prachtige deugd is die in de meeste gevallen het leven er een stuk aangenamer op kan maken. Elkaar

eindeloos de talrijke, alledaagse fouten die iedereen maakt blijven nadragen, of de grotere misser waar toch ook heel wat mensen niet aan ontkomen, maakt het er niet vrolijker op. Wij kunnen best nadenken over zo'n vademecum met een 'hoog realiteitsgehalte en haalbare ambities'. Hoewel wat Jezus betreft die ambities best ruim genomen mogen worden. Er is het bekende verhaal dat Petrus aan Jezus vraag of hij dat vergevingsthema eens wat praktischer wil uitleggen. Hoe vaak moet ik iemand vergeven, als die ander maar door blijft gaan met zondigen tegen mij? Zevenmaal is zeker wel genoeg? Jezus antwoordt dan: maak er maar zeventig maal zeven van.

Uitgangspunt van die grote bereidheid een ander te vergeven is niet een soort verheven moraliteit, maar juist – precies zoals in de bede van het Onze Vader – het besef dat niet alleen die ander, maar ook jijzelf steeds weer fouten zal maken. En op vergevingsgezindheid wil blijven rekenen.

Ds. Bert Dicou